

Julkaisu 3/2025

Västra Nylands vatten och miljö rf:s årsberättelse 2024

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry (LUVY)
Julkaisu 3/2025

Västra Nylands vatten och miljö rf:s årsberättelse 2024

Hyväksyjä: Yhdistyksen hallitus 25.3.2025

Taitto: Tiia Palm

Valokuvat: LUVY

Kansikuva: Olkkalanjoki i oktober 2024. (LUVY / Arto Muttilainen)

ISBN 978-952-250-301-5

ISSN 1798-2677

LUVYn verkkosivut: www.luvy.fi

Vesientila-sivusto: www.vesientila.fi

LUVY somessa:

Facebook www.facebook.com/vesijaymparisto

Instagram www.instagram.com/luvyry

Youtube www.youtube.com/@LUVesiYmparisto

LinkedIn www.linkedin.com/company/luvyry

Presentationsblad

<i>Julkaisija</i>	Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry (LUVY) PL 51, 08101 LOHJA vesi.ymparisto@luvy.fi 019 323 623 Julkaisut verkossa: www.luvy.fi/julkaisut	Julkaisu-aika 5/2025 Julkaisun kieli Ruotsi Sivuja 30
<i>Julkaisun nimi</i>	Västra Nylands vatten och miljö rf:s årsberättelse 2024	
<i>Julkaisusarjan nimi ja numero</i>	Julkaisu 3/2025	
<i>Tiivistelmä</i>	<p>Västra Nylands vatten och miljö rf (LUVY) är en samarbetsorganisation, vars uppgift enligt stadgarna är, att främja vattenskyddet samt det närliggande allmänna miljöskyddet och miljöhälsovården inom föreningens verksamhetsområde i Västra Nyland. Som stöd för den ideella verksamheten bedriver föreningen även affärsverksamhet utan att eftersträva ekonomisk vinst samtidigt som man koordinerar regionalt viktiga restaureringar av tillrinningsområden.</p> <p>Till föreningens medlemskår hör traditionellt områdets kommuner, flera av områdets mest betydelsefulla industrier samt ett betydande antal mindre företag och sammanslutningar. Medlemskåren stöder via sina medlemsavgifter det vattenskyddsarbete som görs inom föreningens verksamhetsområde, och beställer även en betydande del av de beställningsundersökningar som görs av föreningen.</p> <p>Utöver huvudsidan www.luvy.fi har föreningen en separat webbsida med uppgifter om vattnens kvalitet på sidan www.vattenskvalitet.fi. Tillsammans med medlemskåren samarbetade man såsom tidigare genom att arrangera olika sammankomster med de olika medlemsgrupperna. Dessa sköttes emellertid nu när coronasituationen lättade som hybridevenemang. Föreningen är även aktivt med på de sociala medierna Facebook, Instagram, Youtube och LinkedIn.</p> <p>Vår förening är med i förbundet Vattenskydd centralförening i Finland rf:s verksamhet. En artikel om föreningens verksamhet publicerades i förbundets tidskrift Aquarius, som utkommer en gång per år och vars spridning är landsomfattande.</p> <p>På den affärsmässiga sidan fortsatte uppföljningen av tillståndet i regionalt viktiga vattendrag i form av omfattande samkontroller och såsom tidigare som de av punktbelastarna beställda obligationskontrollerna samt även som helt frivilliga undersökningar på uppdrag av kommunerna och övriga aktörer.</p> <p>Utöver beställningsundersökningarna och laboratorietjänsterna utgörs en betydande del av föreningens verksamhet av förbättrandet av vattendragens tillstånd med hjälp av restaureringsåtgärder. Restaureringsverksamheten förutsätter ett mycket starkt samarbete mellan områdets samtliga aktörer och man förankrade den under år 2023 uppgjorda föreningens nätverksstrategi. Föreningens arbete gällande förbättrandet av vattenkvaliteten grupperas under fyra vidsträckt tillrinningsområdens visionshelheter. Tillrinningsområdesvisa visionshelheter är Laxfiskarna till Karisån 2030-vattendragsvisionen, vilken innefattar restaureringen av sjön Hiidenvesi, En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030-vattendragsvisionen samt Sjundeå å: källsjöars källsjöpilot och som den sista uppgjordes Kustvattenvisionen 2050. Under slutet av år 2024 startades det fjärde visionsområdet Mankåns tillrinningsområdets vattendragsvision.</p> <p>LUVYLab Oy Ab, som till 100 % ägs av föreningen, fortsatte under år 2024 sin verksamhet i samma omfattning som tidigare.</p>	

Innehåll

1	Allmänt	5
2	Föreningen och medlemskåren	7
2.1	Föreningens medlemskår år 2024	7
2.2	Föreningens förvaltning och möten	8
2.3	Föreningens vision och strategi	9
3	Föreningens personal och organiseringen av verksamheten	10
4	Den ideella verksamheten	10
4.1	Främjande av vatten- och det övriga miljöskyddet	10
4.2	Vattenskydd centralförening i Finland rf	12
4.3	Skolning, information och övrigt samarbete	12
4.4	Årets Vatten- eller miljöskyddare år 2024	13
5	Forsknings- och affärsverksamhet	14
5.1	Vattendragsundersökning	14
5.2	Grundvattenundersökning	15
5.3	Avloppsvattenkontroll	15
6	Vattenvårds- och restaureringsåtgärder	16
6.1	Nätverksverksamheten och utvecklandet av den	16
6.2	Regionala vattendragsvisioner	18
6.3	Laxfiskarna till Karisån-vattendragsvisionen 2030	20
6.4	En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030-vattendragsvision	23
6.5	Kustvattenvisionen 2050	25
6.6	Mankåns tillrinningsområde	27
7	Ekonomi	29

1 Allmänt

Västra Nylands vatten och miljö rf (LUVY) är en samarbetsorganisation, vars uppgift är, att främja vattenskyddet samt det närstående allmänna miljöskyddet och miljöhälsovården inom föreningens verksamhetsområde i Västra Nyland. Som stöd för den ideella verksamheten bedriver föreningen även affärsverksamhet utan att eftersträva ekonomisk vinst, samtidigt som man koordinerar regionalt viktiga samarbetsprojekt. Föreningens nya vision och strategi "Ett fängslande och påverkande vattenskydd" godkändes vid höstens medlemsmöte 2022 och den är i kraft under åren 2023–2027. Kärnan i föreningens verksamhet var som tidigare främjandet av vattenskyddet och beställningsundersökningarna och vattenvårds- och restaureringsåtgärder. År 2024 var föreningens 49. verksamhetsår.

Föreningens verksamhet gällande vattenvårds- och restaureringsverksamhet förutsätter ett starkt samarbete mellan områdets kommuner och även övriga aktörer. För att leda den gemensamma verksamheten uppgjorde man år 2023 en nätverksstrategi vars förankring fortsatte under år 2024. Till föreningens medlemskår hör traditionellt områdets kommuner, flera av områdets mest betydelsefulla industrier samt ett betydande antal mindre företag och sammanslutningar. Medlemskåren stöder via sina medlemsavgifter det vattenskyddsarbete som görs inom föreningens verksamhetsområde, och beställer även en betydande del av de beställningsundersökningar som görs av föreningen.

Bild 1. Ingarskila å i oktober 2024. (LUVY / Arto Muttilainen)

Föreningen gjorde under det gångna året traditionellt arbete genom att bidra med rådgivning och genom att delta i olika evenemang, som arrangör och som föreläsare inom ramen för föreningens resurser. Under år 2024 fortsatte den aktiva informationsverksamheten om föreningens verksamhet och föreningen gav under året ut drygt 40 meddelanden om aktuella saker. Samtliga meddelanden hittas på föreningens hemsidor. Föreningen publicerar dessutom i medeltal varannan månad ett nyhetsbrev, i vilket man samlar de mesta aktuella händelserna som varit och som är på kommande. Nyhetsbrev kan man beställa till sin e-post på våra webbsidor.

Utöver huvudsidan www.luvy.fi har föreningen en separat websida med uppgifter om vattens kvalitet på sidan www.vattenskvalitet.fi. Tillsammans med medlemskåren samarbetade man såsom tidigare genom, att arrangera olika sammankomster med de olika medlemsgrupperna. Dessa sköttes emellertid nu när coronaläget lättade som hybridevenemang. Föreningen är även aktivt med på de sociala medierna såsom Facebook, Instagram, Youtube och LinkedIn.

Vår förening är med i förbundet Vattenskydd centralförening i Finland rf:s verksamhet. En artikel om föreningens verksamhet publicerades i förbundets tidskrift *Aquarius*, som utkommer en gång per år och vars spridning är landsomfattande.

På den affärsmässiga sidan fortsatte uppföljningen av tillståndet i regionalt viktiga vattendrag i form av omfattande samkontroller. Såsom tidigare gjordes en hel del kontrollundersökningar, som de av punktblastarna beställda obligationskontrollerna samt även som helt frivilliga undersökningar, på uppdrag av kommunerna och övriga aktörer. Kontrollen av reningsverken och rådgivningen när det gäller driften, fortsatte som ett tätt samarbete mellan kunderna och föreningen. Målsättningen var såsom under tidigare år, att hjälpa till att använda reningsverken så bra som möjligt ur vattendragets synvinkel och att med hjälp av undersökningar konstatera att tillståndsvillkoren uppfylls.

Föreningens laboratorieaffärsverksamhet såldes till LUVYLab Oy Ab i slutet av år 2018 och vi äger nu bolagets aktiestock i sin helhet. Laboratoriets webbsida hittas på adressen www.luvylab.fi. Laborativeverksamhetens omsättning ökade en aning från nivån 2023 och var år 2024 ca 1,6 miljoner euro och resultatet för år 2024 uppvisade en vinst. Föreningen producerade såsom under tidigare år de administrativa tjänster laboratoriet behövde och laboratoriet producerade de laboratorieundersökningar som beställningsundersökningarna behövde.

Utöver beställningsundersökningarna och laboratorietjänsterna utgör de olika vattenförbättrande åtgärderna en betydande del av verksamheten. Föreningens verksamhet gällande arbetet med att förbättra vattendragens skick grupperas på ett sätt, som gör att de är underställda fyra visionshelheter. I visionsavtalen har man kommit överens om restaureringsverksamhetens egenfinansiering. Visionen eller ett gott tillstånd i vattendragen försöker man uppnå genom att ansöka om bidrag och övrig finansiering från olika finansieringskällor för att möjliggöra ett så omfattande restaureringsarbete som möjligt. Tillrinningsområdesvisa visionshelheter är Laxfiskarna till Karisån 2030-vattendragsvisionen som inkluderar restaureringen av sjön Hiidenvesi, En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030 vattendragsvisionen samt Sjundeå å:s källsjöars källsjöpilot och som sista Kustvattenvisionen 2050. Under år 2023 lyfte man fram Mankåns tillrinningsområde som ett fjärde visionsområde och tillrinningsområdets kommuner förband sig att bereda en gemensam vattendragsvision år 2025.

Under år 2024 var 20 projekt i gång och projektens omsättning var 1,6 miljoner €. Nya projekt startades, tidigare avslutades, och i de som inletts tidigare gick man framåt betydligt. Under slutet av året ansökte man om fortsatt finansiering för den fortsatta restaureringsverksamheten under de kommande åren.

Föreningens resultat var positivt år 2024. Föreningens omsättning var cirka 3,6 miljoner €. Omsättningen var ca 5 % större än under år 2023 speciellt till följd av en växande projektverksamhet.

2 Föreningen och medlemskåren

2.1 Föreningens medlemskår år 2024

Föreningens medlemsantal uppgick i slutet av år 2024 till totalt 56 medlemmar: 8 kommuner, 13 industrianläggningar eller större företag och 34 småföretag, lokala skyddsföreningar eller grupper, som företräder användningen av något vattendrag samt en hedersmedlem. Det sammanlagda antalet röster och samtidigt antalet grundavgiftsenheter var 1 627 i slutet av år 2024. Till hedersmedlem har utnämnts föreningens första verksamhetsledare Stig Lönnqvist.

Föreningsmedlemmarnas lokalisering inom verksamhetsområdet framgår ur kartan nedan. I några medlemmars fall finns huvudverksamhetspunkten på annat håll än i Västra Nyland.

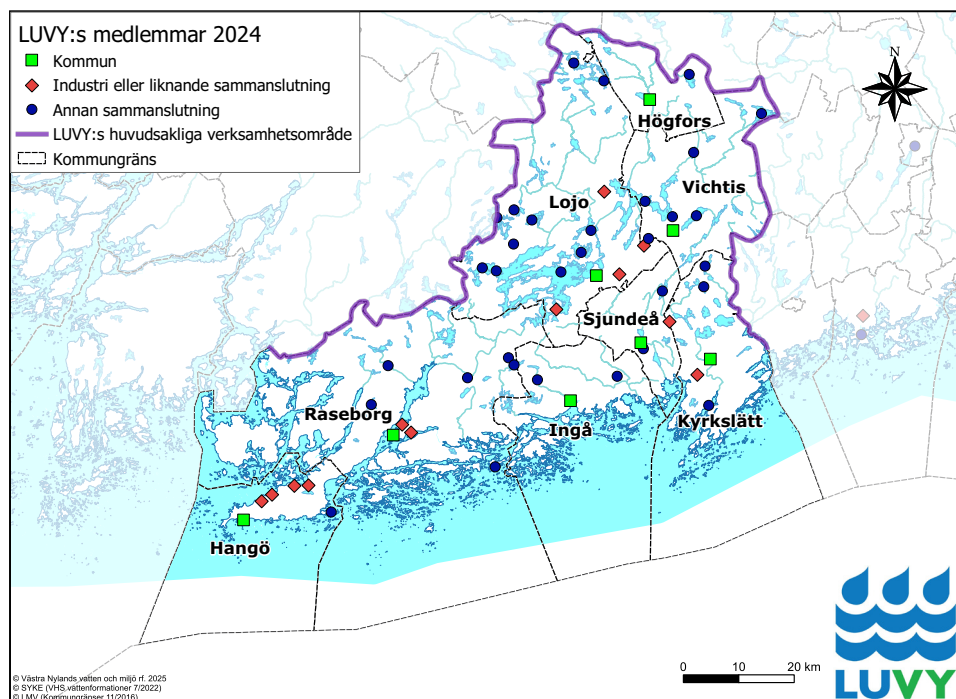

Bild 2. Karta över föreningens medlemmar.

Fördelningen av föreningens röstantal presenteras i bilden nedan. Grundavgiftsenhetens pris var 35,50 € år 2024.

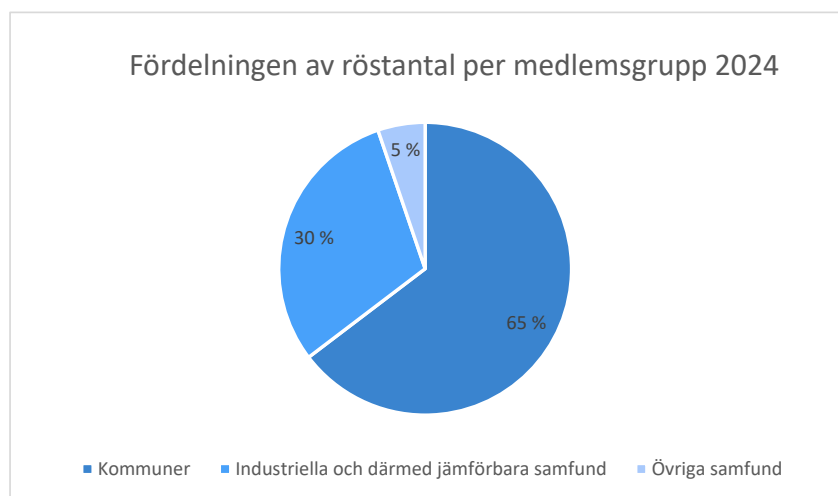

Bild 3. Fördelningen av föreningens röstantal per medlemsgrupp.

2.2 Föreningens förvaltning och möten

I enlighet med föreningens stadgar arrangeras årliga vår- och höstmöten, där man behandlar de stadgeenliga ärendena. Föreningen har en styrelse, som består av 12 medlemmar jämte personliga ersättare. Styrelsen kan internt utse ett arbetsutskott, som bereder ärenden för styrelsen. Dessutom kan man enligt stadgarna grunda en valkommitté för att bereda besättandet av styrelseplatserna och valet av revisorer.

Föreningens vårmöte hölls 23.4.2024 som ett hybridmöte med Raseborgs stads möteslokal på adressen Raseborgsvägen 37 som officiell mötesplats. Vid mötet godkändes årsberättelsen och bokslutet för år 2023 samt beviljades ansvarsfrihet för styrelsen. Innan mötet inleddes offentliggjorde man Årets vattenskyddare år 2024, föreningen Enjärven suojeluyhdistys ry, som höll ett anförande om föreningens verksamhet. Dessutom hörde vi Sara Vaskios och Maria Erikssons anförande gällande Raseborgs stads aktuella restaurerings- och naturprojekt.

Föreningens höstmöte hölls 27.11.2024 som ett hybridmöte, vars officiella mötesplats var Västra Nylands vatten och miljö rf:s verksamhetspunkt. Innan det officiella mötet inleddes berättade verksamhetsledare Jaana Pönni om planerna för föreningens 50-års jubileumsår under år 2025 och efter det presenterade Tanja Lamminmäki Nylands förbunds landskapsmässiga synpunkter på vattenskyddsfrågorna.

Bild 4. Iskonst i Raseborg i mars 2024. (LUVY / Johan Lindholm)

Föreningens styrelse sammankom 6 gånger under år 2024. Arbetsutskottet och valkommittén sammankom en gång.

LUVYs styrelsemedlemmar jämte ersättare år 2024:

Hallitus / Styrelse 2024

puh.joht./ordf. varaj./suppl.	Pasi Perämäki Markus Moisio	Lohjan kaupunki / Lojo stad Lohjan kaupunki / Lojo stad	2023-2025 2024-2025
varapuh.j./viceordf. varaj./suppl.	Veli-Pekka Vuorilehto Heli Härkki	HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	2023-2025 2023-2025
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Pirjo Siik	Karkkilan kaupunki / Högfors stad	2022-2024 2022-2024
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Lotta Juusti Joachim Lund	Siuntion kunta / Sjundeå kommun Oy Visko Teepak Ab	2022-2024 2022-2024
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Katianna Kuula Sanna Varjus	Hangon kaupunki / Hangö stad Hangon kaupunki / Hangö stad	2022-2024 2022-2024
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Julia Scheinin Mira Eteläniemi	Inkoon kunta / Ingå kommun Suomen Sokeri Oy	2022-2024 2022-2024
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Maria Eriksson Klara Eklund	Raaseporin kaupunki / Raseborgs stad Raaseporin kaupunki / Raseborgs stad	2023-2025 2024-2025
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Martti Palojarvi Björn Granqvist	Kirkkonummi-Siuntionjoen kalatalousalue Oy Forcit Ab	2023-2025 2023-2025
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Anu Vikman Maria Lehtinen	Kirkkonummen kunta / Kyrkslätt kommun Kirkkonummen kunta / Kyrkslätt kommun	2024-2026 2024-2026
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Risto Mansikkamäki Jukka Lehtonen	Vaskjärveläiset ry MTK-Uusimaa ry	2024-2026 2024-2026
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Kirsi Tuominen Arto Uimi	Sappi Finland Operations Oy Sappi Finland Operations Oy	2024-2026 2024-2026
jäsen/ledamot varaj./suppl.	Katri Wermundsen Seppo Lehikoinen	Vihdin kunta / Vichtis kommun Vihdin kunta / Vichtis kommun	2024-2026 2024-2026

2.3 Föreningens vision och strategi

Föreningens vision uppdaterades under år 2022 och den godkändes på föreningens höstmöte:

Ett fängslande och påverkande vattenskydd

LUVY är Västra Nylands "The Vattenskyddare", vars verksamhet grundar sig på yrkesskicklighet samt ett påverkande och innovativt samarbete.

För att förankra föreningens vision och strategi har man för att nå de strategiska målen uppgjort ett noggrannare åtgärdsprogram samt utfört praktiska åtgärder.

3 Föreningens personal och organiseringen av verksamheten

Föreningens egentliga verksamhet, främjandet av vatten-, miljöskyddet och miljöhälsovården gjordes planerligt med hjälp av föreningens personal. Resurserna, som användes för detta, följdes med separat och de kostnader som uppstod, sattes som utgifter för den ideella verksamheten. Föreningen producerar utöver medlemstjänsterna beställningsundersökningar samt koordinerar och förverkligar olika restaureringsprojekt. Föreningens arbetsinsats år 2024 var 24 personårsverken. Personalen jobbar i föreningen i olika sakkunniguppgifter inom vattenskyddet samt med administrativa uppgifter. Personalen inom förvaltningen producerar också tjänster åt LUVYLab Oy Ab i enlighet med ett avtal.

Föreningen och LUVYLab Oy Ab har en gemensam ledningsgrupp och ett gemensamt personalmöte samt olika utvecklingsgrupper. Inom föreningen utför man vartannat år en kartläggning av arbetsklimatet, vars resultat och utvecklingsbehov går igenom tillsammans med personalen. För att främja arbetsskyddet jobbar en för både föreningen och bolaget gemensam arbetsskyddskommitté och inom föreningen följer man systematiskt med nära ögat situationer samt utför riskkarteringar. IT-tjänsterna köps av en utomstående samarbetspartner.

4 Den ideella verksamheten

4.1 Främjande av vatten- och det övriga miljöskyddet

Syftet med föreningens verksamhet är, att främja vattenskyddet, miljöskyddet och miljöhälsovården i Västra Nyland. Den ideella verksamheten finansieras med hjälp av medlemsavgifterna, vars andel av föreningens totala intäkter är under 2 %. Utöver den ideella verksamheten idkar föreningen affärsverksamhet, som stöder arbetet med att främja miljöskyddet, dock utan att eftersträva ekonomisk vinst. Utan en betydande affärsverksamhet och projektverksamhet skulle det inte vara möjligt att upprätthålla verksamheten i sin nuvarande omfattning och då skulle man inom ramen för den ideella verksamheten kunna erbjuda endast ett betydligt snävare sortiment av sakkännedom. I bilden nedan presenteras fördelningen av föreningens intäkter från de olika sektorerna. Beställningsundersökningarna och projektfinansieringens andelar av de totala intäkterna är av samma storleksklass.

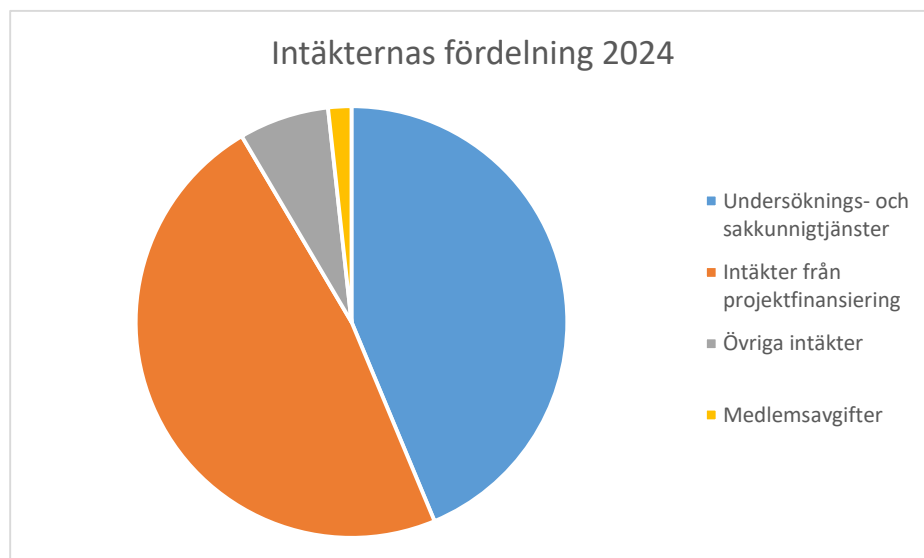

Bild 5. Fördelningen av föreningens intäkter.

Man har under det gångna året idkat vatten-, allmänt miljöskydd samt miljöhälsovård genom att bl.a. ge information via telefon, genom att hålla några föredrag vid olika föreläsnings- och skolningstillfällen på olika håll inom

verksamhetsområdet samt genom, att delta i en del skyddsföreningars möten. Evenemangen har i huvudsak hållits enligt hybridmodellen. Även genom, att delta i olika diskussions- och uppföljningsgruppers arbete, har man främjat vattenskyddet. Förenings verksamhetsledare har under åren 2021–2024 deltagit i Finlands vattendragspanels verksamhet. Vattendragspanelen är en oberoende och obunden sakkunniggrupp bestående av sakkunniga från vatten- och miljösektorn, som söker efter lösningar på utmaningarna hur man skall kunna förbättra tillståndet i vattendragen. Den ideella verksamheten ordnas inom området enligt stadgarna genom, att arrangera träffar med bl.a. områdets vatten- och avloppsverk/industrin samt med tjänstemännen inom miljöskyddet. Vid tillfällena diskuterar man aktuella ämnen samt vidareutvecklar samarbetet.

Man har i egenskap av sakkunnig deltagit i projekt, samt i beredningen av projekt, som främjat vatten- och miljöskyddet samt miljöhälsovården, främst genom verksamhetsledarens arbetsinsatser eller så har man riktat egenfinansiering till dem från medlemsavgiftsmedlen. Medel från medlemsavgiftsmedlen har styrts till följande åtgärder för att förbättra vattnens tillstånd: Laxfiskarna till Karisån vattendragsvisionen och projekt som sammanhänger med den, Hiidenvesi sjös restaureringsprojekt, Sjundeå å 2030-visionen samt Kustvattenvisionen 2050 samt restaureringsprojekt som sammanhänger med dessa.

Arbetet med vattenvårdsplanering

Föreningen har aktivt deltagit i planeringsarbetet för uppgörandet av vattenvårdsplanen för Kymmeneälvs-Finska vikens område, som hänger samman med verkställandet av det vattenpolitiska ramdirektivet.

För att förbättra tillståndet i vattendragen i Västra Nyland uppgjorde föreningen tillsammans med områdets kommuner Västra Nylands vattenvårds vision och strategi. Visionens och strategins målsättning är, att få i gång ett målmedvetet arbete för att förbättra situationen i vattendragen på ett sådant sätt att visionen förverkligas.

VISION TILL ÅR 2026:

Västra Nyland är känt för en fantastisk vattennatur och för det målmedvetna samarbete man gör för vattendragens bästa

De strategiska målen och åtgärderna för perioden 2019–2026:

LÅNGSIKTIGHET	Planenlighet och resurserna säkrade
ANSKAFFANDE AV INFORMATION OCH DESS ADMINISTRERING	Tillräcklig basinformation om vattendragens tillstånd finns
SKÖTSEL- OCH RESTAURERINGSÅTGÄRDER	Utförandet av utredningarna, planerna och restaureringarna utgående från prioriteringen
STARTANDE AV PROJEKT	Sammanställning av helheter för att få resurser
SAMARBETE	Det praktiska samarbetet mellan områdets samtliga aktörer
KOMMUNIKATION	Vattnens tillstånd kända och egna åtgärdernas betydelse har förståtts

Man har i samband med visionen och strategin uppgjort kommunvisa åtgärdsprogram, som delvis uppdaterades år 2024 och dessutom fortsatte man med kommunpalavrerna. Som en del av visionen och strategin framlade man för kommunerna en fortsättning med rådgivningen gällande glesbygdens avloppsvatten år 2025.

Samkontrollarbetsgrupperna

De omfattande vattendragsundersökningarna, som förverkligas som samkontroller, är en väsentlig del av uppföljning av tillståndet i vattendragen. Punktbelastarna har via sina tillståndsbeslut ålagts en kontrollskyldighet av tillståndet i vattendraget och inom samma vattendrag har kontrollerna utförts som samkontroller. I en del samkontrollområden beställer även kommunernas miljömyndigheter kompletterande kontrollpunkter och ansvarar på det sättet för kommunernas skyldighet att följa med tillståndet i miljön. Det praktiska förverkligandet av samkontrollerna har beställts från föreningen. Kontrollen leds av en arbetsgrupp, som bildats av de deltagande

parterna och där föreningen har ingått som sakkunnig och koordinerat och utvecklat kontrollen tillsammans med de berörda parterna. Under det gångna året koordinerade LUVY totalt sju vattendragskontroller. I takt med att punktbelastarna minskar i antal har man sammanslagit årsrapporteringen och den praktiska koordineringen till större helheter. Pickalavikens och Sjundeå å:s samkontrollrapportering görs gemensamt och likaså sköts årsrapporteringen av samkontrollerna i Pojoviken, Lojo sjö och Hiidenvesi sjö i form av Årsrapporteringen av kontrollen av Karisåns vattendrag.

4.2 Vattenskydd centralförening i Finland rf

Som förbundets verksamhetsledare som bisyssla fortsatte Hannu Moilanen. Som stödförening fortsatte Vattenskyddsföreningen för Vanda å och Helsingforsregionen rf. Det praktiska arbetet sköttes såsom tidigare via förbundets arbetsgrupper. Föreningens anställda deltog aktivt i arbetet inom förbundets grupper.

4.3 Skolning, information och övrigt samarbete

Föreningen utförde traditionellt ideellt arbete under det gångna året genom att ge rådgivning och genom att delta i olika evenemang som arrangör och föreläsare inom ramen för dess resurser. Tilläggsuppgifter om evenemangen hittar du på föreningens webbsidor www.luvy.fi/evenemang.

Under år 2024 arrangerade LUVY följande tillfällen som var öppna för alla:

1. Hiidenvesi-kvällen ti 12.3.2024 – Temat är fisk
2. Fiskkväll vid Svartån 20.3.2024
3. Stora Lonoks -kväll 30.5.2024
4. Hiidenvesi sommarkväll 6.6.2024
5. Publiktilfälle 13.6.2024 gällande Veikkola vattendragsrestaurering
6. Åkerkantsevenemang i Kyrkslätt 7.8.2024 (svenskspråkigt)
7. Åkerkantsevenemang på Kilpiä gård, i Pusula, Lojo 22.8.2024
8. Sjundeå å 2030-seminarium: Tillsammans för renare vattendrag Käytännön ratkaisuja metsätalouden vesiensuojeluun (ruotsinkielinen tapahtuma)
9. Praktiska lösningar för skogsbrukets vattenvård (svenskspråkigt)
10. Startevenemanget för restaureringsplanen för Gennarbyviken den 16.10
11. Vichtis vattendragsdag: Bort med näringsämnena som sjunkit ner i bottenslammet och övergöder sjöarna – till nyttoanvändning i stället?

Bild 6. LUVYs punkt på Sjundeå dagarna i juni 2024. (LUVY / Jussi Vesterinen)

Vid evenemangen nådde man människor i varierande grad. Till exempel Sjundea å-seminariet lockade en publik på 55 personer och på Vichtis vattendragsdag kom 45 personer för att lyssna på anförandena.

Utöver de öppna tillfällena ordnade LUVY dessutom evenemang för sina intressentgrupper i form av workshops samt deltog i evenemang som ordnades av andra, såsom seminarier, webinarier och lokala publikevenemang. Till exempel höll LUVY ett anförande på de riksomfattande "Fiskeriområdesdagarna", presenterade sin verksamhet med en poster på LAHTI Lakes-konferensen och deltog i evenemanget Vihdin Wuosistatamarkkinat, Sjöäventyret i Porla i Lojo samt Kyrkslättdagarna.

Under år 2024 fortsatte den aktiva informationsverksamheten om föreningens verksamhet och föreningen gav under året ut cirka 40 meddelanden om aktuella saker. Enligt LUVY:s uppföljning berättade man om föreningens verksamhet i åtminstone 45 nyhets- och aktualitetsartiklar i media, av vilka speciellt nämnvärd är radioprogrammet Minna Pyykön maailma och avsnittet "Raakku on Mustionjoen uhanalainen helmi" (Yle Areena 7.7.2024). Samtliga meddelanden hittas på LUVY:s hemsidor www.luvy.fi. Föreningen publicerar dessutom i medeltal varannan månad ett nyhetsbrev, där man samlar de viktigaste gångna och kommande händelser inom föreningen. Nyhetsbreven kan man beställa till sin e-post på våra webbsidor.

Utöver huvudsidan www.luvy.fi har föreningen en separat webbsida med uppgifter om vattnens kvalitet på sidan www.vattnenskvalitet.fi. På Vattnenskvalitet hittar man uppgifter om undersökta vattenområden, vattenkvalitetsresultat, uppgifter om restaureringar, situationen gällande glesbygdens avloppsvatten och om vattendragsrestaureringsnätverket samt olika guider, som man gjort för att främja vattenskyddet. Sidorna har utvecklats och uppdaterats ytterligare. Tillsammans med medlemskåren samarbetade man såsom tidigare genom, att bl.a. arrangera olika sammankomster med de olika medlemsgrupperna. Föreningen är även aktivt med på de sociala medierna på Facebook, Instagram och LinkedIn.

4.4 Årets Vatten- eller miljöskyddare år 2024

Utmärkelsen Årets Vattenskyddare 2024 tilldelades föreningen Enäjärven suojeluyhdistys från Sammatti, som har främjat vattenskyddet i sjön och dess tillrinningsområde allt sedan år 1974. Föreningen, som i år firar sin 50 åriga era, har bl.a. följt med vattenkvaliteten i Enäjärvi allt sedan 1970-talet och har aktivt påverkat till exempel områdets vägplaner och strandplanering. Till de senaste prestationerna hör, att man åstadkommit en bottendamm i sjöns utlopp för att jämna ut nivåvariationerna i sjön samt uppföljningen av vattenståndets variationer. Föreningen har lyckats samla områdets stugägare, strandinnevånare och övriga aktörer samt främjat vattenskyddet med hjälp av en dialog i positiv anda. Skyddsföreningens medlemstal är ca 500 person- och samfundsmedlemmar.

Bild 7. Årets Vattenskyddare-utmärkelsen togs emot av viceordförande för föreningen Enäjärven suojeluyhdistys Rolf Oinonen och ordförande Hannu Lumme. På bilden även LUVYs verksamhetsledare Jaana Pönni. (LUVY / Raisa Autio)

5 Forsknings- och affärsverksamhet

Föreningens forsknings- och affärsverksamhet producerar på basen av olika kunduppdrag olika laboratorieundersökningar, yt- och grundvattenkontrolltjänster samt reningsverkskontroller.

5.1 Vattendragsundersökning

Tillståndet i de regionalt viktiga vattendraghelheterna kontrollerades med hjälp av sju samkontroller. Samkontrollernas årsrapporter publiceras i föreningens publikationsserie som PDF-dokument på LUVY:s webbsidor. Utöver de årliga fysikalisk-kemiska analyserna görs det med vissa års intervaller mera ingående biologiska undersökningar, som omfattar bl. a. plankton, bottendjur och vattenvegetation. Under de senaste åren har även de fiskeriekonomiska undersökningarna förenats med den biologiska kontrollen.

Föreningen har sedan år 2018 skött om strömningsmätningarna i Västra Nyland och delvis i södra Nylands område på beställning av Nylands NTM-central.

Övriga vattendragskontroller och utredningar med anknytning till ytvatten, utfördes vid flera tiotal objekt utgående från de beställningar vi fått. Största delen av kontrollerna baserar sig på miljötillståndsåligganden (t.ex. avloppsvattenreningsverkens kontroller, soptipparnas och deponiområdenas kontroller, golfbanornas och trädgårdarnas kontroller). Utöver dess utfördes olika mindre utredningar och undersökningar såsom sedimentundersökningar, provfiske med el, fiskyngelundersökningar olika bottendjursundersökningar samt vattendrag-utredningar i samband med olika planer.

Kommunerna följer även med tillståndet i ytvatten och den uppföljningen baserar sig på kommunernas lagstadgade skyldighet. En stor del av resultaten från dessa sätts också ut på Vattenskvalitet-sidorna (www.vattenskvalitet.fi) så att de finns tillgängliga för de vattendragsintresserade invånarna.

Bild 8. Heidi Tanntu kartlägger vattenväxter i Björnträsk i augusti 2024. (LUVY / Jorma Valjus)

5.2 Grundvattenundersökning

Uppdragen gällande grundvattenundersökningar är en fast del i föreningens verksamhet. Uppdragen, som hänger ihop med grundvatten, hör ofta ihop med marktäkter, brytning av stenmaterial, olika slag av industriell verksamhet samt avstjälningsplatser och väghållning och undersökningarnas omfattning varierar. Utöver de enskilda grundvattenundersökningarna ansvarade vi för förverkligandet av fyra grundvattensamkontroller. Utöver förverkligandet av grundvattenundersökningar uppgjorde man kontrollprogram för grundvattnet samt utredningar, som hör ihop med miljötillståndsansökningar samt expertutlåtanden.

5.3 Avloppsvattenkontroll

Målet är, att hjälpa till, att driva reningsverken så bra som möjligt ur vattenvårdens synvinkel samt, att konstatera huruvida tillståndsvillkoren uppfylls. Kontrollen baserar sig på miljötillståndens tillståndsvillkor. Det praktiska arbetet utförs som ett samarbete mellan föreningen och reningsverken.

Under det gångna året undersökte man även förekomsten av för vattenmiljön farliga och skadliga ämnen och avloppsvattnets kvalitet i det vatten som leds från industrin till de kommunala reningsverken. Reningsverksskötarnas diskussions- och skolningsdagar arrangerades i september i Tavastehus i samarbete med Vattenskyddsföreningen för Vanda å och Helsingfors regionen rf samt Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy. Deltagarantalet var totalt ca 60 personer.

Bild 9. Pitkäniemi reningsverk i december 2024. (LUVY / Raisa Autio)

6 Vattenvårds- och restaureringsåtgärder

Med hjälp av föreningens vattenvårds- och restaureringsåtgärder strävar man till, att förbättra vattnets kvalitet i Västra Nyland tillsammans med områdets övriga aktörer. Föreningens nätverksstrategi, som uppgjordes under år 2023, drar upp riktlinjerna för hur samarbetet skall förverkligas tillsammans med de övriga aktörerna och intressentgrupperna. När det gäller förbättrandet av vattendragens tillstånd, kan detta endast förverkligas tillsammans med föreningens medlemmar och områdets övriga aktörer samt myndigheterna och de sakkunniga. Omsättningen för föreningens vattenvårds- och restaureringsåtgärder var år 2024 1,6 miljoner €. Av finansieringen kom hälften huvudsakligen från visionsavtalens egenfinansiering och hälften från projektfinansiering och bidrag från olika finansieringskällor. Under år 2023 utformade man en gemensam strävan för Västra Nylands kommuner, för att förbättra tillståndet i Östersjön och allt det arbete som görs i tillrinningsområdena i Västra Nyland påverkar belastningen på kustvattnet på ett reducerande sätt. Under år 2024 kom man som en ny öppning överens tillsammans med kommunerna i Mankåns tillrinningsområde om beredningsarbetet för en ny vattendragsvision.

Kommunerna i Västra Nyland vill tillsammans främja skyddet av Östersjön

Vår målsättning är, att säkra rena och **livskraftiga** vattendrag för de lokala invånarnas, turisternas och företagens behov – en å och en havsvik i taget.

6.1 Nätverksverksamheten och utvecklandet av den

För att uppnå föreningens vision och strategi samt målsättningen, dvs. främjandet av vattenskyddet, förverkligade man föreningens nätverksstrategi genom bl.a. följande åtgärder år 2024:

Kommunsamarbetet

Som en del av föreningens nätverksverksamhet har man tillsammans med områdets kommuner uppgjort en gemensam vattenvårdens vision och strategi, där en målsättning är bildandet av regionala strävanden (vattendragsvisioner). För att bilda en gemensam strävan och för att underhålla den förutsätts det att man regelbundet diskuterar tillsammans med de centrala aktörerna i kommunen.

Målsättningarna och åtgärderna inom vattenvårdens kommunsamarbetes vision och strategi för perioden 2019–2026:

LÅNGSIKTIGHET	Planenlighet och resurserna säkrade
ANSKAFFANDE AV INFORMATION OCH DESS ADMINISTRERING	Tillräcklig basinformation om vattendragens tillstånd finns
SKÖTSEL- OCH RESTAURERINGSÅTGÄRDER	Utförandet av utredningarna, planerna och restaureringarna utgående från prioriteringen
STARTANDE AV PROJEKT	Sammanställning av helheter för att få resurser
SAMARBETE	Det praktiska samarbetet mellan områdets samtliga aktörer
KOMMUNIKATION	Vattnets tillstånd kända och egna åtgärdernas betydelse har förståtts

Glesbygdens avloppsvatten

Man fortsatte år 2024 det avloppsvattenprojekt för glesbygden som inletts år 2004 och som strävar till, att främja verkställandet av glesbygdsavloppsvattenlagstiftningen inom föreningens verksamhetsområde. Projektets framgång vilar på det täta kommunsamarbetet, vilket har lett till, att man strävar till, att de dokument och åtgärder som lagstiftningen förutsätter skulle vara så lika som möjligt i Västra Nylands samtliga kommuner. År 2024 låg rådgivningens tonvikt på rådgivning per telefon. Under år 2024 gav man telefon- eller e-postrådgivning till totalt 45 hushåll. Fastighetsvis rådgivning gavs endast i Kyrkslätt-området.

Hantering av dagvatten

Man började år 2023 bygga upp en handlingsmodell för kommunernas dagvatten i ett projekt som täcker hela Nyland, där kommunerna Raseborg, Lojo, Vichtis och Sjundeå fungerar som pilotkommuner i Västra Nyland. Under år 2024 fortsatte man tillsammans med kommunerna uppbyggandet av en verksamhetsmodell för dagvattnen. Dessutom började man bygga en geodatabaserad riskområdeskartering samt identifiera känsliga mottagande vattendrag. Man fortsatte att delade ut aktuell information till kommunerna gällande dagvatten med hjälp av ett HULEVET-brev varannan månad. Under år 2024 arrangerade man fyra dagvattenmorgonkaffe-webbinarier, där man behandlade aktuella ämnen

Små föreningar och ett regionalt Nylands nätverksarbete

Föreningen fortsatte upprätthållandet av Västra Nylands vattendragsrestaureringsnätverk, i vars verksamhet man har tagit med små vattenskyddsföreningar och deras aktiva till ett samarbete och en dialog. Målsättningen med verksamheten är att stöda små aktörer i deras viktiga arbete samt att finna samarbetsmöjligheter inom vattendragens restaureringsverksamhet. Det år 2022 bildades Nylands omfattande regionala vattendragsrestaureringsnätverk, där Nylands samtliga fyra regionala vattenskyddsföreningar samt såväl Nylands som Tavastlands NTM-centraler är med. Nylands NTM-central stöder nätverkets verksamhet och nätverket fortsatte sin verksamhet år 2024. Nätverksarbetet koordineras av LUVY.

I Västra Nylands egna nätverk fortsatte kommunsamarbetet samt arbetet med att prioritera de viktigaste restaureringsobjekten samt bereda nya projektmöjligheter. Dessutom arrangerade man tillsammans med de lokala aktörerna evenemang och träffar. Västra Nylands nätverksarbete gjordes till betydliga delar delvis även som en del av LUVY:s restaureringsprojekt. Till den del det gällde Västra Nylands nätverksarbete deltog man på de lokala vattenskyddsföreningarnas sommandagar samt ordnade med flera träffar tillsammans med LUVY:s olika projekt, deltog i Helmi-samarbetsgruppens verksamhet, ledde ett examensarbete gällande dagvatten, stödde de små lokala föreningarnas verksamhet samt gav rådgivning i vattendragsrestaureringar samt utvecklade Vattenskvalitet-sidorna och Vesistöknostaja karttjänsten samt informerade om Västra Nylands vattendragsrestaureringsnätverks verksamhet (some, webbsidorna, Vattenskvalitet-sidorna, nyhetsbrev). Kommunsamarbete gjordes med Nylands NTM-centrals kommunsarbetsprojekt genom att arrangera två evenemang för kommunernas tjänsteinnehavare.

Företagssamarbete

Föreningen samarbetade med Västra Nylands företag, som en del av Västra Nylands miljöklusters verksamhet, som koordineras av LUVY. Västra Nylands miljökluster är ett samarbets- och kunskapsnätverk, som grundats av områdets kommuner och företag, och vars målsättning är att upprätthålla och utveckla sina medlemmars verksamhet, öka medlemmarnas personals kunskande samt utveckla kommunikation och samarbetet och samverkan mellan medlemmarna. Miljöklustrets följande mål är, att utveckla nya verksamhetsformer som står medlemmarna nära samt att försöka få med nya medlemmar i verksamheten. Miljöklustrets verksamhet finansieras med klustrets medlemsavgifter. Mera information finns på klustrets webbsidor på adressen ymparistoklusteri.fi.

En del av företagen och fiskeriområdena har kommit med och stöder vattenvårdsarbetet genom att delta i finansieringen av restaureringsarbetet.

Övriga intressentgrupper och nätverk

Som en del av nätverksstrategin har man börjat med att identifiera de centrala intressentgrupperna, planerat samarbetet och uppgjort en tidtabell.

6.2 Regionala vattendragsvisioner

Tillsammans med områdets kommuner har man uppnått en gemensam strävan genom att uppgöra vattendragsvisioner som täcker hela tillrinningsområden med därtill hörande finansieringsavtal. I visionerna har man definierat vattenvårdens och restaureringarnas mål, som man försöker förverkliga bl.a. genom att göra restaureringsåtgärder till projekt. På det sättet ansöker man från olika finansörer om motfinansiering till den egna finansieringen. Man har även i någon mån fått företag med i samarbetet.

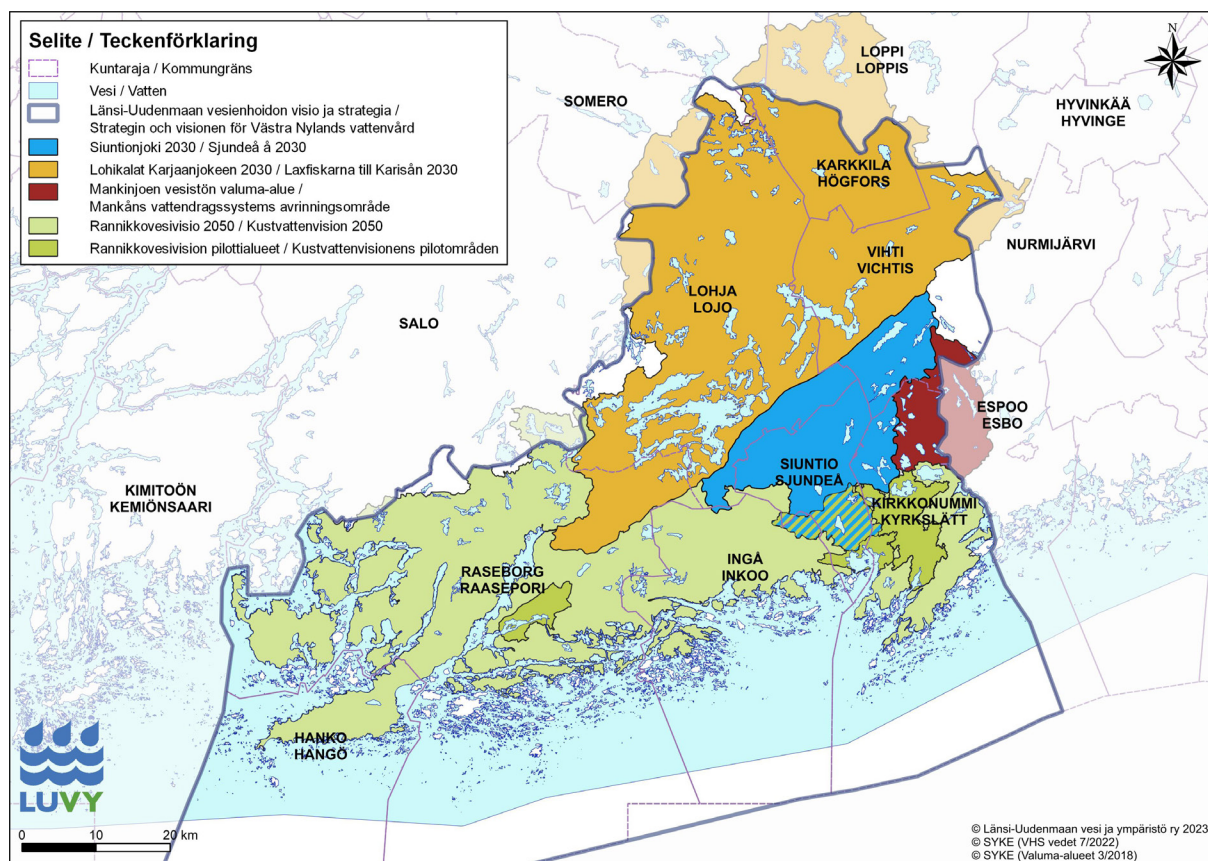

Bild 10. LUVYs visionsområden på kartan

Laxfiskarna till Karisån-vattendragsvisionen 2022–2029 jämte finansieringsavtal, som täcker hela Karisån jämte tillrinningsområden undertecknades tillsammans med finansieringsavtalen i början av år 2022 och den leder restaureringsarbetet inom Karisåns vattendragsområde. Separat har man gjort samarbetsavtal även om finansiering för åren 2022–2027 gällande restaureringsprojektet för Hiidenvesi sjö, som hör till Karisåns tillrinningsområde. Arbetet med En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2019–2024-vattendragsvisionens fortsatta planering fortsatte år 2024 tillsammans med kommunerna. Kommunerna godkände de fortsatta planerna under slutet av året. Under år 2023 undertecknade man tillsammans med tre kustkommuner "Kustvattenvision 2050", där målsättningen är en gemensam strävan att restaurera kustvattnen. I slutet av året beslöt man tillsammans med kommunerna inom Mankåns tillrinningsområde att inleda planeringsarbetet för Mankåns vattendragsvision. Dt konkreta förverkligandet av visionerna i praktiken sker i form av projekt och projekten är nedan grupperade enligt vision. En del av projekten fungerar inom flera visioner.

Visionerna år 2024 samt projekten som förverkligar dessa var:

- Laxfiskarna till Karisån-vattendragsvisionen 2030
 - Restaureringen av sjön Hiidenvesi 2023–2025
 - LUUVIRSU – Skyddet av de strömmande vattnens natur, restaurering och säkerställandet av mångfalden i Västra Nyland 2022–2024
 - LUUVIRTA – Västra Nylands strömmande vatten i skick och vandringshindren bort 2024–2026
 - MUSKALAT 2022–2024 – Uppföljningen av Svartåns fiskvägar
 - KYMPPI – fiskerihushållningens miljöprogram 2024–2026
 - RAAKKU OHOJ! 2024–2026
- En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030-vattendragsvisionen
 - HOITOKALA II - Effektiviseringsprojektet för vårdfisket i Västra Nyland 2024–2025
 - Utvecklandet av restaureringen av näringskedjan – Enjärvi i Vichtis som pilotområde 2022–2024
 - Västra Nylands Hola Lake II 2022–2024
 - RANTAKALA – En resursfiffig och ekologiskt hållbar vård av kustvattnen
- Kustvattenvisionen 2050
 - LUMME – Projektet belastningens reduktionsprogram inom jord- och skogsbruket i Västra Nyland 2022–2024
 - Vattenhantering i de västnyländska kustområdenas jord- och skogsbruksområden – VALUME II 2023–2025
 - VALLU – Restaurering av tillrinningsområden i Västra Nyland – målet ett gott tillstånd i inlandsvattnen och Östersjöns kustvatten
 - WSSP – WaterShed Safety Plan for controlling diffuse pollution 2024–2027
- Mankåns vattendragsvision
 - Veikkola vattendragsrestaurering 2023–2024
 - Veikkola vattendragsrestaurering 2024–2025

Finansieringen av projekten baserar sig på egenfinansiering och på basen av den anskaffad projektfinansiering. Projekten är lokala, regionala eller internationella. Mera information om projekten finns på föreningens webbsida www.luvy.fi.

Bild 11. Undersökning av markstrukturen vid ett åkerkantsevenemang i Lojo sommaren 2024. (LUVY / Raisa Autio)

6.3 Laxfiskarna till Karisån-vattendragsvisionen 2030

Man har tillsammans med kommunerna inom Karisåns tillrinningsområde (Raseborg, Lojo, Vichtis, Högfors, Loppis) i början av år 2022 undertecknat ett avtal gällande Laxfiskarna till Karisån-vattendragsvisionen 2030. Avtalet täcker åren 2022–2029 och det innehåller egenfinansieringen för en fortsättning på Hiidenvesi sjös restaurering (2022–2027), byggandet av fiskvägarna vid Åkerforsen och Svartå forsén och i vattendragsvisionen ingår dessutom koordineringen av den övriga aktiviteten.

Det fortsatta avtalet gällande en fortsättning av restaureringen av Hiidenvesi för åren 2022–2027 slöts som en del av Laxfiskarna till Karisån 2030-vattendragsvisionen. Det nya avtalet är en fortsättning på finansieringsavtalet för perioden 2016–2021. Avtalskumpaner är utöver områdets kommuner dessutom samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster HRM och Karisåns fiskeriområde samt LUVY. Föreningen bidrar med egenfinansiering till projektet med medel från medlemsavgiftsmedlen.

Målsättningen med visionen och Hiidenvesi restaureringen förverkligades under år 2024 i olika projekt såsom LUMME, LUUVIRSU, MUSKALAT, Raakku OHOI!, HOLA Lake II och Hiidenvesi restaurering 2023–2025. Då det gäller inventeringen och restaureringen av små vatten inledde man ett samarbete även med skogsbolaget UPM Kymmene Abp.

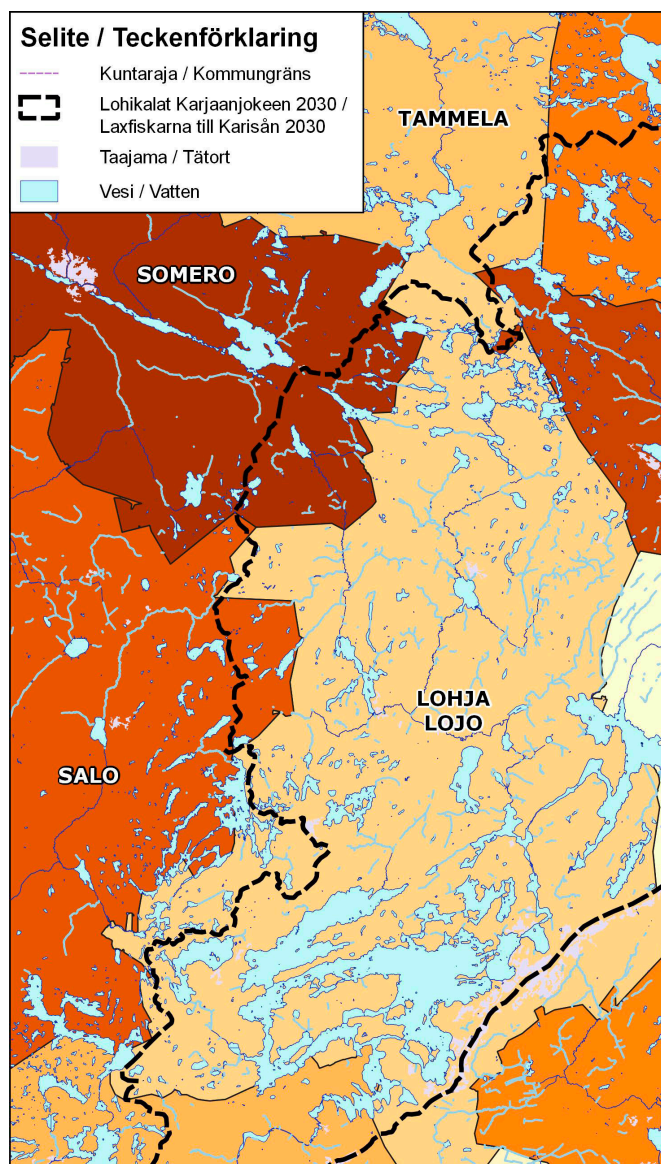

Bild 12. Visionsområdet Laxfiskarna till Karisån 2030 på kartan

Utredningar och planer

I sjön Hiidenvesi fortsatte man kartläggningen av gäddyngel samt temperaturuppföljningen i potentiella gäddvåtmarker, samt gjorde upp utredningar gällande bl.a. gäddans och gösens födoanvändningsundersökningar samt möjligheterna för vårdfiske i sjön. Dessutom förverkligade man flera våtmarksplaner samt granskade bl.a. Vanjoki åns översvämningssproblem.

För att främja tillrinningsområdets och lantbrukets vattenskydd uppgjorde man flera våtmarksplaner, och förvekligandet av dem främjades.

När det gäller de strömmande vattnen främjade man rivandet av dammen i Karstunjoki ån genom att uppgöra behövliga bro- och planer för restaurerandet av det strömmande vattnet. I Högfors, Loppis, Vichtis och Lojo fortsatte man inventeringarna i bl.a. Tyrynoja och Saavanojas biflöden. Vid inventeringarna uppskattade man de strömmande vattnens naturtillstånd samt faktorer som inverkat på det samtidigt som man uppgjorde preliminära restaureringsplaner. I Svartåns huvudfåra främjade man fiskvägsplanerna vid Åkerforsen och Svartå forsén och i Junkarsborg området fortsatte man främjandet av restaureringen med hjälp av naturinventeringar. Dessutom blev rapporten gällande nedvandringshindrens inverkan på hur fisken styrs vid Billnäs kraftverksdam i Svartån färdig.

Bild 13. Billnäs fiskväg. (LUVY / Henna Björkqvist)

Sjörestaureringar

Styrda av resultaten från Hiidenvesi näringsbalansundersökning inledde man uppgörandet av en flödesmodell tillsammans med en konsult samtidigt som man utvärderade olika muddringsscenarioer samt effekterna av en utvecklad reglering på sjöns vattenkvalitet.

Uppföljning av vattenkvaliteten

Inom Karisåns vattendragsområde förverkligade man tre olika samkontroller för vilka föreningen ansvarar: Hiidenvesi områdets, Lojosjöområdets samt Svartåns, Pojovikens och Ekenäs havsområdets samkontroller. I Hiidenvesi kompletterades samkontrollen med extra provtagningar som en del av restaureringsverksamheten.

I Hiidenvesi förverkligade man vattenkvalitetskarteringar i de östra bassängerna sju gånger från maj till september, och på basen av resultaten uppgjorde man bl.a. en karta över grumligheten. Föreningen har flera kontinuerligt mätande vattenkvalitetsmätare, med hjälp av vilka man kan följa med vattenkvaliteten i de strömmande vattnen och på så sätt producera data för att göra VEMALA-modellen mera exakt. De kontinuerligt mätande vattenkvalitetsmätarna gör det även möjligt att följa med vattenkvaliteten å ena sidan under arbetets gång men också effekterna då arbetet är klart. Kontinuerlig uppföljning förverkligades början av år 2024 i Åminnefors, Niemenkylä, Vanjoki samt i sjön Iso Myllylampis våtmarker.

Restaureringar av strömmande vatten

Gällande de strömmande vattnen rev man Töllli damm i Lojo tillsammans med sina samarbetspartners samt förverkligade andra restaureringar av strömmande vatten i till exempel Sortojas nedre del genom att riva vandringshinder samt restaurera en levnadsmiljö på 500 m, restaureringen av Moksoja på en sträcka på 150 m samt restaureringar i det strömmande vattnet i Nuijajoki, där man restaurerade 60 m nytt forsområde samt avlägsnade två vandringshinder. Dessutom arrangerade man ett restaureringstako i Rapuoja, i vilket 27 personer deltog. I Karisåns vattendrag förverkligade man återinplanteringar av öring av Kariså-stammen samt inledde utredningsarbetet gällande ett flodpärlmusselreservat i Karisåns källflöden.

Restaureringar av tillrinningsområden

I Hiidenvesi tillrinningsområde förverkligade man två vattenskyddsvåtmarker. Man främjade vattendragsvänliga användningsformer av tillrinningsområdena speciellt med hjälp av kommunikation och rådgivning t.ex. genom att ordna med rådgivning gällande vattendragsvänlig trädgårdsskötsel vid olika evenemang samt genom att producera informationsmaterial. Under våren och sommaren arrangerade man på sociala medier kampanjmaterial gällande lakvattnen för att sprida information. Inom Karisåns vattendragsområde fortsatte man med restaureringar av tillrinningsområdet genom att leta efter potentiella våtmarksområden samt genom att ta kontakt med markägarna.

Åtgärder inom lantbruket

Lantbrukets vattenskyddsåtgärder främjades speciellt med hjälp av kommunikation och rådgivning. Vattenskyddsmaterial gällande lantbruket samlades på Vattenskvalitet-sidorna och information i ämnet delades på de sociala mediernas kanaler. Dessutom arrangerade man bland annat rådgivning för häststall samt åkerkantsevenemang.

Hantering av dagvatten

Byggandet av en verksamhetsmodell för hanteringen av dagvatten fortsatte år 2024 i Vichtis och i Lojo gjorde man upp ett utkast gällande verksamhetsmodeller för hanteringen av dagvatten och dagvattengrupper grundades i kommunerna. Tillsammans med Raseborgs stads RaaseHule-projektet gjordes ett tätt samarbete. Till kommunerna delade man varannan månad ut aktuell information om dagvattnen med hjälp av ett HULEVET-brev.

Glesbygdens avloppsvattenrådgivning

Rådgivning gällande glesbygdens avloppsvattenhantering gavs per telefon eller e-post.

Övriga åtgärder

För att återinföra laxfiskbestånden upprätthöll man Kariså-öringens moderfiskstam samt utförde stöd- och återutplanteringar i hela vattendragsområdet.

I Svartån inventerade man förekomsten av flodpärlmusslor i Pumpviken, samt följde med tillväxten hos de yngel av flodpärlmusslan, som har sitt ursprung i en anstalt och som planterats ut i ån. För att producera en ny generation flyttade man nya vuxna musslor till Konnevesi forskningsstation för anstaltsrehabilitering.

I slutet av år 2024 ansökte man om bidragsfinansiering för fortsattandet av restaureringsåtgärderna i Karisåns område.

6.4 En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030-vattendragsvision

Fortsättningen av En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030 vattendragsvisionen, som inleddes år 2019 fram till slutet av år 2030 blev säkrad i slutet av år 2024, då kommunerna Sjundeå, Vihti, Kyrkslätt, Lojo och Ingå undertecknade en gemensam vision och förband sig till en fortsatt finansiering. I visionen är målsättningen att förbättra det ekologiska tillståndet i tillrinningsområdet, å- och sjövattnen samt att inleda ett långsiktigt restaureringsarbete samt att förbättra öringens levnadsförhållanden i vattendraget. Visionens målsättningar förverkligade man under år 2024. Utvecklandet av restaureringen av näringskedjan - som pilot i Enjärvi sjö i Vihti 2022–2024, HOITOKLA II, LUMME-, LUUVIRSU-, RANTAKALA- och Hola Lake II och VALLU-projekten. Föreningen riktar egenfinansiering till visionen med medel från medlemsavgiftsmedlen.

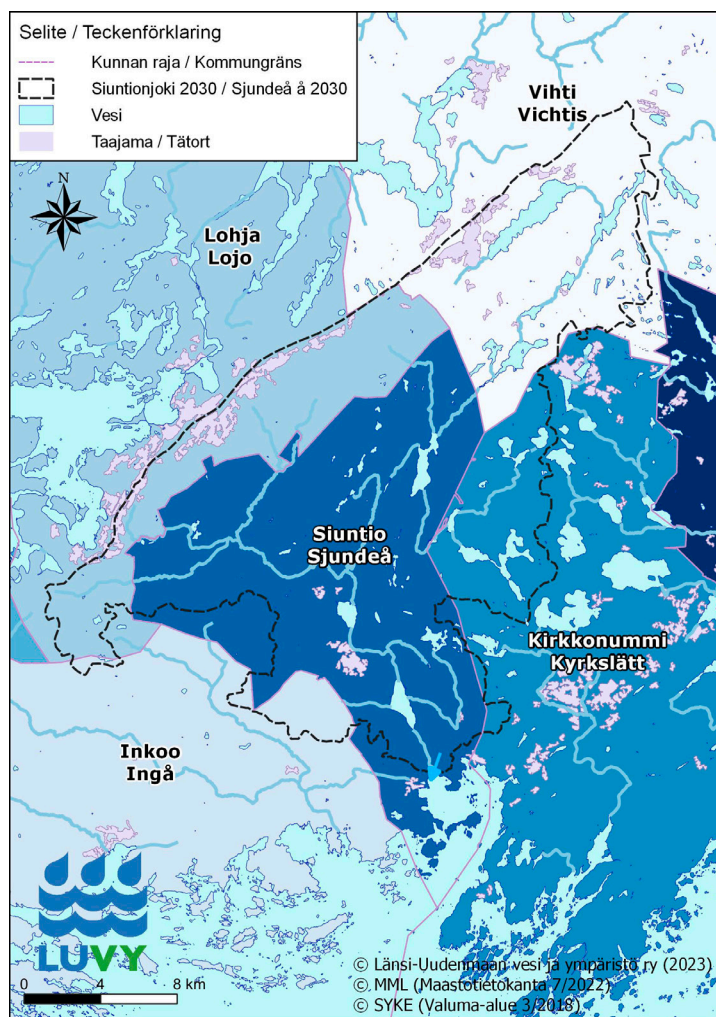

Bild 14. Visionsområdet En livskraftig och hinderfri Sjundeå å 2030 på kartan

Utredningar och planer

Den fortsatta planeringen av Sjundeå å-visionen bereddes tillsammans med kommunerna. Restaureringsplanen för sjön Stora Lonoks blev klar och publicerades år 2024. I sjön Enäjärvi förverkligades provnätfiske som köptjänst under hösten.

Restaureringar av sjöar

I sjön Enäjärvi förverkligade man ett tredje år med effektiviserat fiske med notfiske på vintern och hösten samt fiske med ryssja på våren och hösten. Dessutom testade man fiske med not såväl på våren som i augusti. Vårdfiskeåtgärder med hjälp av notfiske på hösten fortsatte i sjön Poikkipuoliainen. Dessutom fortsatte man effektiviseringen av vårdfisket med hjälp av fiske med not i sjöarna Tervalampi och Huhmarjärvi i slutet av året.

Bild 15. Notutläggning i sjön Enäjärvi i Vichtis i början av hösten 2024. (Petteri Kiiskilä)

Uppföljning av vattenkvaliteten

Uppföljningen av vattenkvaliteten i Hulttilanjoki, som rinner från Enäjärvi till Poikkipuoliainen, fortsatte med kontinuerligt mätande vattenkvalitetsmätare. Från den översta mätapparaten fick man information om det vatten som rinner från Enäjärvi (speciellt klorofyll-a som indikerar algmängden) och från den nedersta dessutom information om belastningen från Hulttilanjoki åns närtillrinningsområde. Vattenkvaliteten i sjöarna Enäjärvi, Poikkipuoliainen, Tervalampi samt Huhmari samt mängden djurplankton samt planktonens storlek följdes med prover som togs under försommaren- hösten för att följa med hur restaureringen av näringskedjan inverkat.

Med hjälp av kontinuerligt mätande mätapparatur fortsatte man även med att följa med hur kedjan av vattenskyddskonstruktioner i Risubackaån fungerade. Mätare installerades i övre och nedre delen av kedjan.

Med hjälp av kontinuerligt mätande mätapparatur fortsatte man även med att följa med hur kedjan av vattenskyddskonstruktioner i Risubackaån fungerade. Mätare installerades i övre och nedre delen av kedjan.

Restaureringar av strömmande vatten

Fiskeuppföljningarna i strömmande vatten förverkligades genom fiske med el samt dessutom gjorde man flyttutplanteringar av öring.

Restaureringar av tillrinningsområden

I Riilahti våtmarkerna i Enäjärvi anlades en våtmarksö. Dessutom främjade man förverkligandet av Nissola och Kotkanniemi våtmarksobjekt.

Åtgärder inom lantbruket

Vattenskyddsåtgärderna inom lantbruket främjades främst med hjälp av information och rådgivning. Lantbrukets vattenvårdsmaterial samlades på Vattnenskvalitet-sidorna och material delades också via de sociala mediernas kanaler. Dessutom arrangerade man också s.k. åkerkantsevenemang.

Hantering av dagvatten

Man fortsatte uppgörandet av en verksamhetsmodell för hanteringen av dagvatten under år 2024 i Vichtis, Sjundeå och Lojo. Man uppgjorde ett utkast till hanteringsmodeller för dagvatten och i kommunerna grundades dagvattengrupper. Aktuell information delades ut till kommunerna genom HULEVE-brevet som utkommer varannan månad.

Glesbygdens avloppsvattenrådgivning

Rådgivning gällande glesbygdens avloppsvattenhantering gavs per telefon och e-post.

Övriga åtgärder

Ett Sjundeå å 2030-seminarium arrangerades i augusti och i det deltog 54 deltagare. Visionen var framme vid olika publika evenemang. Dessutom gjorde man besök i läroinrättningar samt arrangerade evenemang tillsammans med intressentgrupperna..

6.5 Kustvattenvisionen 2050

Kustvattenvisionen 2050 är en vägkarta över restaureringen av kustvattnen i Västra Nyland. Restaureringsarbetet har inletts i olika pilotområden, som utvalts av kommunerna Kyrkslätt, Sjundeå och Raseborg genom ett sexårigt samarbetsavtal för åren 2023–2028. Man har för avsikt att utvidga restaureringsarbetet från pilotområdena till områden på andra ställen i vårt kustområde. Målsättningen med kustvattenarbetet är, att förbättra tillståndet i kustvattnen samtidigt som man förbättrar tillståndet i hela Östersjön. Behovet av restaureringsarbetet har dykt upp ur situationen, då det ekologiska tillståndet i våra kustvatten har klassificerats som måttligt eller otillfredsställande. Under år 2023 förverkligade man visionens målsättningar i olika projekt såsom LUMME, VALUME II, VALLU- och WSSP Central Baltic.

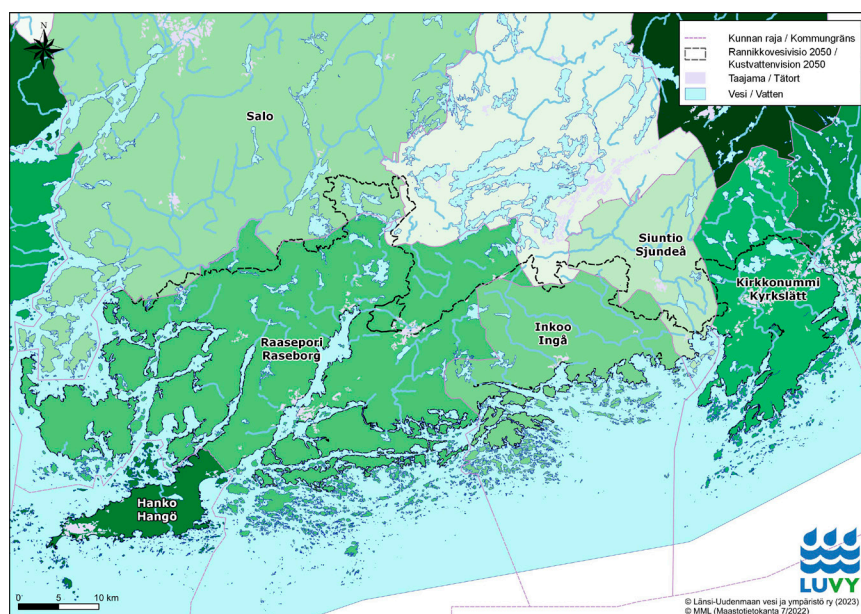

Bild 16. Visionsområdet för Västra Nylands kustvattenvision 2050 på kartan

Utredningar och planer

Vattenhanteringskartläggningen i Estbyån, Jolkby förgreningen och dess tillrinningsområde, som rinner till Tavastfjärden i Kyrkslätt jämte objektkort publicerades. I Kyrkslättområdet fortsatte man att kontakta markägare bl.a. i områdena nedanför Hemträsket, Estbyån samt Jolkbyån. Till området nedanför Hemträsket beställde man två planer för vattenskyddkonstruktioner. Den allmänna planeringen av Gennarbyvikens tillrinningsområde inleddes och man arrangerade bl.a. ett publiktillfälle gällande planeringen i slutet av år 2024. I Storängsbäckens tillrinningsområde i Raseborg främjade man jord- och skogsbrukets vattenhanteringsåtgärder samt beställde planer för tre objekt.

Uppföljningen av vattenkvaliteteten

En uppföljning av vattnets kvalitet gjordes i Horsbäck våtmarken, som ligger i Dragsviksfjärdens tillrinningsområde. Vattenprover togs för Gennarbyvikens restaureringsplan.

Restaureringar av tillrinningsområden

En våtmark i Storängarna samt ett tvåstegsdike blev under år 2024 klara i Kyrkslätt i samarbete med WWF, Kynnarsbäckens tvåstegsdike och våtmark samt ett tvåstegsdike i Bölebäcken i Sjundeå.

Åtgärder inom lantbruket

I Kyrkslätt, Sjundeå och Raseborg områdena fortsatte man rådgivningsverksamheten bland lantbruksaktörerna genom att delta i evenemang samt genom att hålla kontakt med lantbruksinstanserna. Rådgivningsarbete utfördes även via en aktiv kommunikation. Dessutom ordnade man åkerkantsevenemang.

Hantering av dagvatten

Uppbyggnaden av en verksamhetsmodell för hanteringen av dagvatten inleddes år 2024 i samarbete med Raseborgs stads RaaseHule-projekt. Till kommunerna delade man ut aktuell information om dagvatten via HULEVET-brevet som utkommer varannan månad.

Glesbygdens avloppshanteringsrådgivning

Rådgivning om glesbygdens avloppsvattenhantering gavs per e-post och telefon.

Bild 17. Sjön Meiko i augusti 2024. (LUVY / Jorma Valjus)

6.6 Mankåns tillrinningsområde

Restaureringen av Mankåns tillrinningsområde inleddes år 2018 i källvattnen i Veikkola-området. Målsättningen med Veikkola-vattendragsrestaureringsprojekten är, ett målmedvetet och långsiktigt restaureringsarbete för att förbättra vattenkvaliteten samt det ekologiska tillståndet i norra Kyrkslätt Veikkola-områdets vattendrag. År 2024 fortsatte man restaureringen av sjöarna Perälänjärvi, Lamminjärvi och Kaljärvi i enlighet med restaurerings- och vårdplanen, där man siktar på att förbättra den ekologiska statusen och kemiska tillståndet till klassen god. I slutet av år 2024 gjorde man en projektansökan för att kunna fortsätta med restaureringsarbetet.

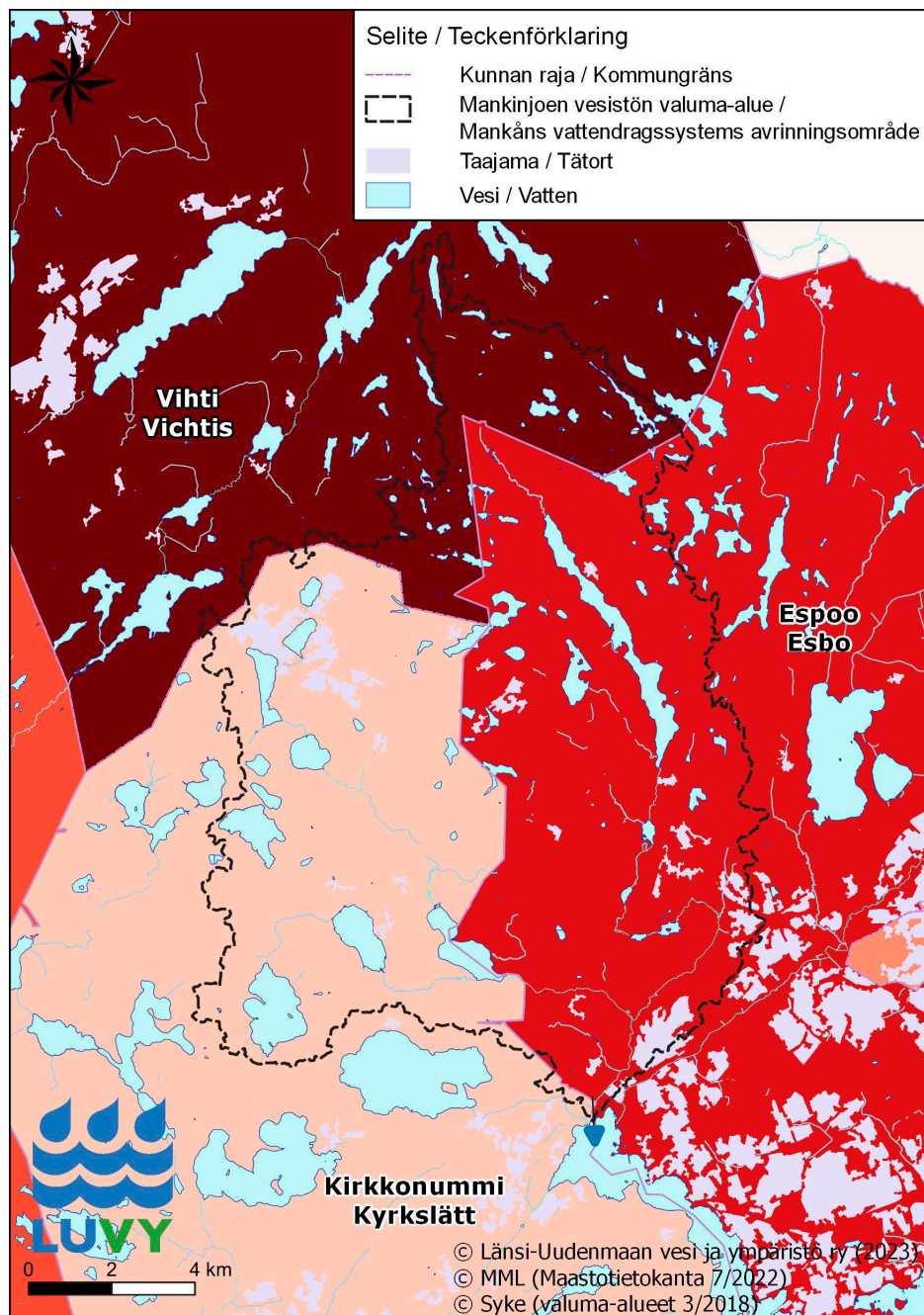

Bild 18. Mankåns visionsområde på kartan

Restaureringar av sjöar

I sjön Kaljärvi fortsatte med vårdfisket samt utplanteringen av gösyngel.

Bild 19. Jorma Valjus kartlägger gäddyngel i sjön Kaljärvi i maj 2024. (LUVY / Maj Rasilainen)

Uppföljning av vattenkvaliteten

I Kaljärvi fortsatte man den mera omfattande uppföljningen av vattenkvaliteten i sjön Lamminjärvi och i mindre omfattning i sjön Perälänjärvi tre gånger under året. Dessutom förverkligade man en djurplanktonuppföljning i Kaljärvi. Därutöver följde man med vattenkvaliteten i sju diken, som rinner till sjöarna Kaljärvi, Perälänjärvi och Lamminjärvi.

Åtgärder inom lantbruket och tillrinningsområdena

För Kaljärvi, Nedergårdområdet uppgjordes en våtmarksplan samt utfördes en konkurrensutsättning gällande byggandet av en våtmark. Arbetena utförs under år 2025. Rådgivning riktades till jordbrukarna i Veikkola-området i samarbete med LUVYs övriga projekt som strävar till en minskad belastning från jordbruken.

Glesbygdens avloppshanteringsrådgivning

Rådgivning om glesbygdens avloppsvattenhantering gavs per e-post och telefon.

Övriga åtgärder

På sociala medierna ordnade man som ett projektsamarbete en kampanj gällande dagvattentemat, för vilket man som köptjänst beställde fem temabilder. Veikkola traditionella publika tillfälle gällande vattendragsrestaurering arrangerades i juni.

7 Ekonomin

LUVYs ekonomiska resultat för år 2024 var positivt. Föreningens omsättning år 2024 utan intäkterna från medlemsavgifterna var 3 584 955,17 €. Jämfört med året innan ökade omsättningen med ca 5 %. Efter de lagstadgade avskrivningarna och skatten blev föreningens resultat 108 175,48 €, vilket samtidigt är räkenskapsperiodens överskott.

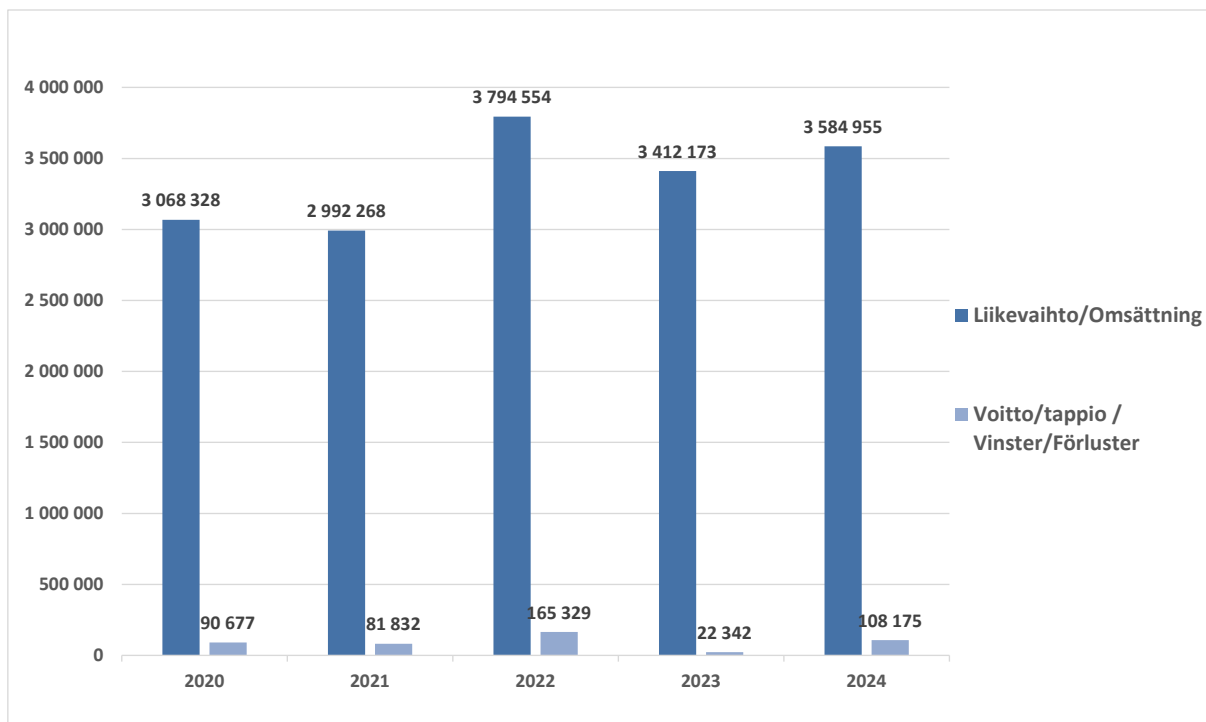

Bild 20. Ytvecklingen av föreningens omsättning och resultat åren 2020–2024.

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
Västra Nylands vatten och miljö rf

PL 51, 08101 Lohja

Puh. 019 323 623

vesi.ymparisto@luvy.fi

www.luvy.fi

ISBN 978-952-250-301-5

ISSN 1798-2677